www.svoboda-news.com

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXXI. — Число 204. — Джерзи Сіті, Н. Дж., субота, 1. вересня, 1923. — VOL. XXXI. — No. 204. — Jersey City, N. J., Saturday, September 1, 1923. — THREE CENTS

МАЙНЕРИ ВИЖИДАЮТЬ РОЗВЯЗКИ ПИТАННЯ СТРАЙКУ

ГАРИСБУРГ, Па., 30. серпня. — Зогано з обіцянкою, даною губернаторови Пінщо, ані представники майнерської юнії ані представники властителів копалень твердого вугля не подали до публичного відома про те, яку відповідь вони рішили дати на пропозиції губернатора. Через те газети гублються в здогадах. На загал припускають, що майнерська юнія прийме пропозицію, а властителі відкинуть її, полишаючи, однак, дорогу до дальшого ведення переговорів.

Юнійні робітники відай не приймуть пропозиції губернатора щодо непризнання системи відчекання та зажадають докладнійшого означення підвишки робітничої заплати для денних робітників. Представники властителів певно будуть противитися всякій підвишці робітничої заплати, бо на їх обрахунок ся підвишка означалаби підвисшене тони вугля на 1 доляр.

Тимчасом приготовання до страйку йдуть далі, і хочби навіть обі сторони приняли пропозиції Пинщо, то мимо сього уряд майнерської юнії не відкличе приказу починати страйку з початком 1. вересня.

РОБІТНИКИ ГОТОВЛЯТЬСЯ ДО СТРАЙКУ

ГЕЙЗЕЛТОН, Па., 30. серпня. — Заряди копалень твердого вугля в сій околиці завважали, що робітники починають уже забирати зі собою прилади, приготовляючися до страйку з днем 1. вересня.

СЕКРЕТАР ГЮЗ ЗА ЗАСАДОЮ МОНРОВА

МИНЕАПОЛИС, Індіяна, 30. серпня. — Секретар стейту Гюз виголосив перед Американською Адвокатською Палатою промову, в котрій заявився за засадою американського президента Монроя, після котрої европейські держави не сміють поширяти своїх посілостий в Америці, обороняючи її рівночасно перед закидами, що ся засада означає щось ворожого для політики дебжавного безпечеьства на зовні, або накладає якісь границі для межидержавного порозуміння.

ФІНАНСОВІ КЛОПОТИ ГУБЕРНАТОРА ІНДІЯНИ

ІНДІЯНОПОЛИС, Індіяна, 20. серпня. — Губернатор Індіяни Ворен Мекгрей заявив нині, що він находиться у фінансових особистих клопотах, та просив усіх своїх вірителів на конференцію.

Заявляє він, що причиною його банкротства є фінансові махінації його ворогів.

ПОПАЛИ НА НОВУ ПРАКТИКУ ПАЧКАРІВ ГОРІВКИ

НЮ ЙОРК, 30. серпня. — Акцизові урядники арештували на побережу стейту Ню Джерзі літак з двома летунами, які опісля признялися урядникам, що вони служили за звідунів для організації морських пачкарів алькоголю. Кілько разів до берегів Америки зближався який корабель з пачкарской фльоти, летуни виїзджали над океан, щоби їх віднайти та навязати порозуміння щодо найкращого висадження на беріг ладунку. За се вони брали по 75 долярів на годину.

Їх арештоване було вислідом пряпадку. Підчас лету з літака випав їм французький ключ („манкі ренч"), а падаючи на пропелер, зіпсув його так, що вони мусіли спуститися на воду. Тут їх і піймали митові урядники.

БУДУТЬ БУДУВАТИ ВЕЛИКУ ФАБРИКУ ПАПЕРУ

ТОРОНТО, Канада, 30. серпня. — Заряд великої Онтаріо Пейпер Ко. з Торонда, Онтеріо, заповіщає, що се підприємство збирається будувати на Ліґел Айленд, в Норт Тонаванда, Ню Йорк, нову фабрику паперу.

ФЕДЕРАЛЬНИЙ УРЯД НЕ ДОПУСКАЄ ІТАЛІЙСЬКО-ГРЕЦЬКОЇ ВІЙНИ

ВАШІНҐТОН, 30. серпня. — І Греція й Італія предложили нині департаментови стейту свої заяви та вияснення в справі масакри пятьох італійських членів межинародної комісії для визначення грецько-альбанської границі.

Урядники сього департаменту не сподіються, щоби непорозуміння довело до війни межи обома державами.

БАНКИРІ ПРО ВРОЖАЙ В АМЕРИЦІ

ВАШІНҐТОН, 30. серпня. — Банкирі, займаючися даванням кредитів на конто фармерських зборів, відбувають тут свою річну конвенцію. На ній предложено ряд звітів зі стану жнив у ріжних околицях Злучених Держав, з яких виходилоби, що сьогорічні жнива добрі, та що збіже недородило лишень в деяких околицях.

ЗАХОДИ ДЛЯ ЗАБОРОНИ ПАРОХІЯЛЬНИХ ШКІЛ

ЛЕНСИНГ, Мишиген, 30. серпня. — Заходи деяких організацій коло заборони парохіяльних шкіл в сьому стейті знова зійшли на нищо.

Сі організації заявилися зібрати 58,367 підписів на домагання, щоби стейт піддав під загальне голосоване народа заборону таких шкіл. Стейтова саме конституція має постанову про ініціятиву, себто що население стейту може, коли предложить відповідну сільськість підписів, примусити стейт піддати якийсь проект закона під голосоване народа. З сього й скористали противники парохіяльних шкіл, але не потрафили зібрати потрібного числа підписів. Не доставало їм коло 3 тисяч.

ПОЧИНАЮТЬ ПРОДАВАТИ НОВІ ПОЧТОВІ МАРКИ

ВАШІНҐТОН, 30. серпня. — Нові почтові марки („стемпси") з портретом Гардінґа, яких почтовий уряд видав 200,000, почнуть продавати з днем 1. вересня. Перший їх ладунок буде виставлений на продаж в Маріоні, Огайо.

ФАНАТИК ПОДРУЖЖА.

Грецького поручника Васка обвиняють, що був жонатий 20 разів. Більшість його жінок є покликана до процесу.

НАФТАРІ ОБЖАЛОВАНІ ЗА ОБМАН.

У Філядельфії засуджено за обманьство двох нафтарів, які подавали своїм клієнтам фальшиві заяви про фінансовий стан своїх нафтових підприємств. Прокуратор говорив, що вони натягнули своїх клієнтів на півтора міліона долярів.

КУ-КЛАКС-КЛЕН ЗНОВА. ОСЕРЕДКОМ ЗАВОРУШЕНЬ.

Збори членів потайної організації Ку-Клакс-Клена в Перт Амбою, Ню Джерзі, були нагодою до нових публичних заворушень. Збори сі викликали проти себе демонстрацію, в якій взяло участь коло 6,000 обурених громадян, котрі напали на Клесменів та булиби певно тяжко їх потурбували, якби не була наспіла поліція та не обороннила їх. Втікаючих Клесменів бито камінням та буками. Поліція мусіла вживати сльозних бомб на розігнане товпи.

ПОКАРАНИЙ ЗО ПОБИТТЄ ГІПОПОТАМА.

Поліційний суддя покарав грівною на суму 10 долярів Роберта Меклайна, церковного трейнера, за те, що сей побив батогом грубошкірого гіпопотама.

Позовником виступив представник товариства для охорони звірят, який бачив на свої очи, як обжалований бив звіра. Урядник церковної спілки заявив, що звір врата яких 11 тисяч долярів.

УРАГАН В ЯВОРОВІ.

Дня 6. серпня було місточко Яворів видовищем небувалого урагану, полученого з воздушною трубою. На т. зв. Малім передмістю Яворова знищив ураган 26 домів. Телеграфічні стовпи попадали, дроти порвані. Місто опинилося без електричного освітлення. З будинку, в якому міститься староство, ураган зірвав кришу. В селі Рогожана зніс ураган 60 будинків. В селі Залуже впало жертвою урагану 89 будинків. В селі Селисках з знищених 16 домів і 8 осіб поранених. Крім цього в Яворові і околиці знищені усі сади і великі лісові простори.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Оцим повідомляється, що з приводу законного „свята праці" „Свобода" в понеділок, дня 3. вересня с. р. не появиться.

Адміністрація „Свободи".

ПРИМУСОВА ТВЕРЕЗІСТЬ В НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН, 28. серпня. — Сюди приїхав бувший американський конгресмен Волстед, автор прогибіційного закона.

Як стверджують очивидці, тверезість шириться тепер в Німеччині без ніякої аґітації з того, що кождого дня заникають щораз більше пиварень. Причиною сього поширення загальне зубожіннє населення та зріст цін пива та других трунків.

В ПОЛЬСЦЕ ЯК КТО ХЦЕ.

с. ДУБЕЧНО. Дня 25 липня в Дубечні на Волині рештався по селі якийсь підозрілий тип в цивільним убранні, розпитуючи то про одного то про другого з тутешніх господарів. Нарешті вийшов за село і побачивши на болоті качку, став до неї сріляти з револьвера. Одна куля влучила жінку, котра на протилежнім березі болота жала жито. Поранену жінку відвезено до Ковельського шпиталю. Підозрілого осібника затримано і як виявилося з допрашів селянами документів, це був поліцейський шпиґ, чи „вивядовіц".

УБИЙНИК ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ ПОМИЛУВАННЯ.

У французькій вязниці в Пуатіє находиться якийсь Пієр Леве, засуджений на кару смерти за вбитте жінки. Оногдаї він дістав повідомлене, що французький президент Мільран помилував його та перемінив йому кару смерти на кару досмертної вязниці. Помилуванне обурило вязника. Він став викрикувати: „Я не хочу помилування. Я хочу йти на гільотину". У Франції засуджених на смерть відрубують голову великим сікачем, уставленим на спеціяльній машині.) Мимо його протесту „помилуванне" важне, і Леве буде мусіти відбути решту життя у вязниці.

В тій самій вязниці є двох вязників, теж засуджених на смерть. Президент їх помилувати не хоче, а вичікувані карі смерти, яка треває вже півтора року, так їх зумучило умово, що вони пробували вбити один другого тільки раз, що заряд мусів нарешті закути їм ноги й руки.

З КОЛУНІСТА В ТАКИ ПРОСТІ КРУНІ.

Зі села Шпанова, повіт Рівне, на Волині, пишуть в „Селянську Правду":

В Шпанові й Олексині засновано ще в 1919 р. культ. освітній гурток. Під проводом артиста трупи Садовського п. Зіченка гурток дуже гарно розвинувся, а його театральні вистуни користувались добрим упіхом навіть в Рівнім. З поміж гуртковців вибивалися на перше місце вихованці Дерманської Вчительської Семінарії, а між ними теж С. Семенюк. У 1921 р. покликано того самого Семенюка до польового війська і скоро він опинився в Рівному писарем.

Наші люде врадувались цим, особливо старі родичі і вдови; надіялись, що завсігди буде у кого порадитись. Але тут відкрила у Семенюка його шляхоцька кров (його батько трусить сажу з панських коминів) і з нашими селянами не то по українськи, але навіть по польськи не хоче балакати. Инша річ, як прийде якийсь панок, такому то справу й на кватиру занесе, бо це справа з прибутком. До того він ще й шкодить своїм людям. На свого односельчанина Федора Божки, що просив о відстрочку, доніс, що у його є ще брат, що може утримувати маму. Коли ж навіть комендант поліції провірив, що той брат жонатий з сім'єю 9 душ, не може утримувати матері, тоді Семенюк заховав подання Божка до кишені і носив цілих 2 місяці. Доперва на хлопотання Божка перед волостю і старостою подання найшлося там-же таки в кишені. Йому видко „щось" належалося.

С. Семенюк успів вже побувати і „щирим" українцем і російським комуністом і тепер є великим польським патріотом.

НЕТЕРПЕЛИВІСТЬ.

Двайцятикількалітний дрогобицький Жид Натан Табак був заручений зі студенткою фармакольоґії Едельштайнівною, з якої одначе не міг оженитися, бо родичі нареченої не хотіли видавати замуж молодшої доньки, заки не вийдуть замуж старші. Нетерплячий Табак рішив докінчити справу револьвером. Вистрілом з револьверу поклав свою суджену трупом, почім хотів сам собі відібрати життя, але не міг себе влучити і тільки легко поранився. Табака відставлено до вязниці окружного суду.

ГРЕЦІЯ ВІДКИДАЄ УЛЬТИМАТ ІТАЛІЇ

ПРИЙМАЄ ОДНАК ДЕЯКІ ІТАЛІЙСЬКІ ДОМАГАННЯ

АТЕНИ, Греція, 30. серпня. — Грецький уряд вислав до італійського уряду ноту в відповідь на ультимат в справі масакри Італійців, що були членами межинародної комісії для визначення нової альбансько-грецької границі.

В сій ноті грецький уряд відкидає домагане Італії щодо відшкодовання для родин жертв масакри, домагане щодо способу ведення слідства та домагане, що виновники мусять бути покарані смертю. Сі домагання грецький уряд уважає нарушенням своєї самостійности та чести. Зате Греція заявляє свою готовість віддати честь італійському прапорови та відправити урочисті поминки.

Греція рівночасно збирається відкликатися в справі свого непорозуміння з Італією до Ліґи Народів.

ІТАЛІЯ ОБСТОЮЄ ПРИ СВОЇМ

РИМ, 30. серпня. — Італійський уряд ще не мав часу заявитися в справі відповіди Греції на свій ультимат.

Зі заяв фашистських часописий видно, що Мусоліні буде настоювати на повне виконанне всіх домагань.

ІТАЛІЙСЬКА ФЛЬОТА ТДЕ ДО ГРЕЦЬКОГО ПОБЕРЕЖА

МІЛЯН, 30. серпня. — Італійський уряд видав приказ своїй фльоті змобілізуватися в Тарантськім заливі та бути готовою вирушити кождої хвилі до грецького побережа.

Італійська преса дістала строгий приказ не виявляти рухів війск та фльоти.

ІТАЛІЙЦІ НАПАДАЮТЬ НА ГРЕЦЬКІ КОНЗУЛЯТИ

РИМ, 30. серпня. — В Неаполи та Міляні прийшло під грецькими конзулятами до ворожих демонстрацій італійського населення. Тиняя обкидала доми камінням, побила вікна, а в одним конзуляті навіть ранила конзулярного урядника. Вулицями сих міст ходять демонстрації, співаючи фашистські пісні та викрикуючи: „Геть з Грецією".

НОВА ІТАЛІЙСЬКА ІНТЕРВЕНЦІЯ В АФРИЦІ

ТАНҐЕР, Мароко, 30. серпня. — Італія вислала до Африки свій корабель „Анджа", щоби в той спосіб зазначити своє заінтересоване в непорозуміннях в північній Африці.

З англійської преси видно, що Англія зацарямована сим рухом, бо з його виходилоби, що Італія хоче всадовитися напроти Ґібральтару, що панує над входом до Середземного моря.

РАДА АМБАСАДОРІВ ВИСИЛАЄ ПРОТЕСТ ДО ГРЕЦІЇ

ПАРИЖ, 30. серпня. — Межинародна Рада Амбасадорів вислала нині до грецького уряду протест проти масакри межинародної комісії, жадаючи безпроволочного строгого слідства проти виновників.

СОЦІЯЛІСТИ ПРОТИ НОВОГО КАНЦЛЕРА

БЕРЛІН, 30. серпня. — Проти нового німецького канцлера Штреземана вже починається збиратись буря. Соціялісти та демократи, обурені за те, що він іменував нового пресового начальника без порозуміння з сими партіями, почали на нього нагінку за те, що він не потрафив здержати дальшого обвинжування німецького гроша та здержати дорожнечі.

Німецькі гроші котовано на берлінській біржі по 12 міліонів марок на одного долярa.

НАСЛІДКОМ ГОЛОДУ

ГАНОВЕР, 30. серпня. — В місті Ліндені, коло Гановеру, заслабло через затроєне кінське мясо 55 людий. З того 2 уже померло.

ВІДГОМІН МОСКОВСЬКОЇ РЕЛІГІЙНОЇ БОРОТЬБИ В АМЕРИЦІ

МОСКВА, 30. серпня. — Синод реформованої православної церкви в Росії вислав заяву до американського уряду, в якій пише, що перебуваючого тепер в Америці православного митрополита Платона позбавлено уряду та що він ніколи не був установлений церковним тілом на Америку. На тій основі синод називає його „обманцем, який підлягає судови". Синод визнає своїм представником в Америці Кедровського.

НЕ ПОПЛАЧУЄТЬСЯ ТОРГОВЛЯ „РОСІЙСЬКИМ" ЗБІЖЕМ

МОСКВА, 30. серпня. — Большевицький уряд через раду комісарів видав приказ, щоби з огляду на зниженне цін збіжа на межинародним ринку скасувати деякі податки, що мають бути плачені збіжем. На думку комісарів, таке зарядженне поможе селянам висилати збіже за границю.

ТУРЕЧЧИНА НЕ ХОЧЕ ПРОГИБІЦІ

КОНСТАНТИНОПОЛЬ, 30. серпня. — Турецький уряд не хоче завести прогибіції, бо торговля алькоголічними напоями приносить йому великі доходи. Через свої ріжниці в сій справі уступив міністер для релігійних справ.

ЗБОРИ ЛІҐИ НАРОДІВ ВИЗНАЧЕНІ НА 3. ВЕРЕСНЯ

ЖЕНЕВА, 30. серпня. — Четверті загальні збори Ліґи Народів почнуться дня 3. вересня.

ВИСНІД АЙРИСЬКИХ ВИБОРІВ

ДАБЛИН, 30. серпня. — При послідних виборах до айриського парляменту прихильники теперішнього уряду дістали три рази тілько голосів, що його противники.

КИТАЙСЬКІ БАНДИТИ ПОБИЛИ АНҐЛІЙСЬКИХ МІСІОНАРІВ

ШАНҐГАЙ, Китай, 30. серпня. — Китайські бандити побили в Шахванській Провінції двох британських місіонарів.

ДРУКАРНЯ

УКР. НАР. СОЮЗА „СВОБОДА"

ПРИЙМАЄ ЗАМОВЛЕННЯ НА ДРУКОВАННЕ ТІКЕТів, РОЗКИДОК, АФІШів, ЧЛЕНСЬКИХ КНИЖЕЧОК, СТАТУТів, КНИЖОК, КОВЕРТ і ЛИСТОВИХ ПАПЕРів ДЛЯ БРАТСТВ ТОВАРИСТВ і СЕСТРИЦТВ, ЧАСОПИСів і всіх инших річий, що входять в СКЛАД ДРУКАРСЬКИХ РОБІТ.

РОБОТИ ВИКОНУЄМО ПО НАЙДЕШЕВШИХ ЦІНАХ І НА ЧАС.

ПРОСИТЬСЯ ВСІ ВІДДІЛИ У. Н. СОЮЗА УДАВАТИСЯ ЗІ ВСЯКИМИ ЗАМОВЛЕННЯМИ ДО СВОЄЇ ВЛАСНОЇ ДРУКАРНІ НА АДРЕСУ:

"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper Published daily except Sundays and holidays
at 82 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:

Цілий рік	6.00	На пів року	3.00
Пів року	3.75	На три місяці	2.00
Чверть року	2.00		
Цілий рік	10.00	На пів року	5.00
Пів року	6.00	На три місяці	2.75
Чверть року	3.75		

За зміною адреси кидають 25 центів.

Редакція „Свободи" 82 Montgomery, Ave. N. Y. Gordon 1898 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на ім'я: Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 82 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

„КОМУНІЗМ ПОГИБ".

Вілем Н. Гаскел, голова Американської Ратункової Адміністрації в Росії, зложив після свого повороту з Росії на руки голови предсідателя організації Герберта Гувера звіт, який в одним уступі згадує стан комунізму в Росії. Пишеться там: „Комунізм в Росії покинули, і він погиб. Росія тепер йде дорогою до виздоровлення."

Отсе свідоцтво людини, яка жила в Росії довше як рік і працювала серед народа, має більшу вагу як заяви американських сенаторів, яких московські большевики запрошують на кільканедневні банкети.

Очевидно, його слова відносяться до комунізму яко до системи народної господарки, а не відносяться до комунізму як до панования комуністичних комісарів. Бо, хоча комунізм яко система господарки вже погиб, то комісарі, які пробували сей комунізм завести, ще держаться при владі і далі панують над народами Росії.

Большевицька влада опирається на насильстві, і як така не пропадає від упадку сеї або онтої господарської теорії, але від насильства над нею. Сила, яка сього доконає, наростає, але ще на стільки не закріпла, щоб повалити сих, що стільки нещасть звалили на народ.

ЗНОВА ТАКИЙ САМИЙ ОБРАЗ.

Подаючи у вчорашнім числі спис маглих інтерпеляцій Українського Клюбу в польськім соймі в Варшаві подає нам такий самий образ українського життя під польською окупацією, який подав спис внесків.

Знова самі надужитя, зловжитки, знущання над національними та релігійними почуваннями народа, економічний визиск, політичний гнет, страшна урядова корупція.

Нема що себе дурити, що сі інтерпеляції помогли запобігти сим зловжиткам. Певно, що ні. Вони лишень помагають в народі виробляти ту свідомість, яка є неминучою умовою зросту тої сили, яка має з лиця української землі змести без сліду всю лиш що всі її „благодаті".

НА ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ КОНҐРЕС.

Заклик Обєднання Українських Організацій в Америці" повинен найти відгомін в кождій українській громаді в Заучених Державах.

Справи, поставлені на денний порядок Другого Всеукраїнського Конґресу, такі важні для нашого визвольного руху, що ні один громадянин, котрому дорога доля українського народа, не може минути заклику без діла.

Всі ми, вдоволені з української політики в Заучених Державах, і невдоволені нею, повинні збиратися на Другий Всеукраїнський Конґрес до Філядельфії. Хто думає, що українська іміґрація йде доброю дорогою, повинен їхати туди сю дорогу піддержати. Хто думає, що треба піти другою дорогою, треба їхати навчити громаду кращого.

Коли наша національна організація не проявила такої сили, як нам бажалося, то ми, як се роблять всі дозрілі народи, не можемо кинути її на пропавше. Як нам в організації щось не подобається, не піднесім клича: Геть з нею! Місто сього треба піднити клич: Біда в тім, що за мало в нас організації! Біда в нас в тому, що ми за слабо стоїмо за своїми організаціями! Не нищити нам існуючих організацій, а піддержувати, скріплятй, удосконалювати!

З такою організаційною постановою повинні всі громади українські в Заучених Державах вибирати делеґатів на Другий Всеукраїнський Сойм у Філядельфії.

ДЕ ПРАВДА?

Телеграфують з Москви, що в „Росії" заповідаються прекрасні врожаї й жнива.

Тимчасом большевицькі газети на самій таки Україні говорять про урожай зовсім друге. Цілий ряд звісток в них вішує злі врожаї.

Припустить, щоби большевицькі газети на Україні писали, що урожай злий, коли він добрий, тяжко. Вони після всякої правдоподібности представляють дійсний стан.

Пошук тоді телеграм про знамениті урожаї? Се телеграми не для внутрішної консумції, се не большевицька годівля для народа в Росії й Україні. Се „товар" для заграниці. Се пишеться нате, аби заграниця не дивувалася, як большевицькі комісарі будуть продавати українську пшеницю. Заграниця не буде знати про те, що на Україні населенне терпить через кепські врожаї; вона має судити по проданій пшениці, що там сеї пшениці за богато.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. — ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

ВОЛОДИМИР ВИННИЧЕНКО. („Новь України").

ЄВРЕЙСЬКЕ ПИТАННЯ НА УКРАЇНІ.

(Докінчення)

Так, антисемітизм по всій території „Союза Социялістичних Радянських Республік" росте з кождим днем. Ховати, замовчувати, заперечувати цей грізний, для всіх помітний факт було б шкідливим і навіть злочинним боягузтвом. Кричати треба про його. І рівночасно уважно та сумлінно студіювати його, щоб знайти дійсні причини цього явища й засоби боротьби з ним.

Основна причина, повторяю ще раз, ховається в тяжкому економічному стані країни. Що більше маси страждають од його, що дужче вони зацьковані та забиті злиднями, то легче користолюбним елементам підказати їм свої пояснення, то хітніще маси піддаються почуттю ворожости до чужого. Таким чином, формула „чим гірше, тим краще" ніяк не може служити для ослаблення антисемітизму в масах. Навпаки, всіх засобів треба вжити на те, щоб піднести й закріпити економічний стан країни й працівничих мас.

І знову повторюється й у цьому випадку те твердження, що активними „ідеологами" антисемітизму являються представники пануючої кляси, які хочуть без конкурентів володіти всіма благами свого привилейованого становища. Мова йде, звичайно, не про робітників і не про селян, бо не ці кляси в сучасній Росії й на Україні панують, не зважаючи на те, що офіціяльно ці країни мають назви „робітничо-селянських" держав. Панує (поки що офіціяльно) тут, цьому моменті, нова „совітська" буржуазія, непмани". Примітивно-хижа, несвічена, малограмотна кляса, що вийшла з рядів дрібної буржуазії, з камер кримінальних в язниць, з рядів комісарів і чекісів, жадібна, люто-егоїстична, безпринципна в етиці та політиці й непохитно тверда в одному принципі „грабуй і збагачуйся", ця кляса в суті вже й тепер диктує країні (та й урядовій Рос. Ком. Партії) свою волю. Вона, ця нова буржуазія, свідома прикмет еврейської буржуазії, передбачаючи, що у справі дійсної організації господарства вона не зможе конкурувати з останньою, зарані поспішає позбутися небезпечного суперитивника. Непман, отвертий і брутальний юдофоб, тільки під час панування такої нахабної кляси може так нахабно проводитись антисемітська аґітація, як це тепер є в непо„совітській" Росії під владою теперішньої Рос. Ком. Партії. Тільки на дверях непо„совітської" установи урядовець міг повісити повістку: „Жидов не принимаю", як про це часу сповіщали ґазети. Заладто непо-урядовець, певно, дістав прочуханку від начальства. Але характеристичне те, що він насмілився на такий учинок.

І в цій лаконічній оповістці ховається ціла програма: і процентова норма, й „черта еседлости", правові обмеження, й погроми. І не треба бути дуже далекозорою людиною, щоб угадати, що з остаточним „воцвішевім на престол за допомогою Політбюра ЦКРКП Принципа-Непа" в Росії отверто запанує й реакція й антисемітизм.

І коли політика Політбюра РКП вирвне з уст М. Горького слова про „тих людей, які стоять розвитком нижче за Горького? Не диво тепер зустріти серед колишніх щирих демократів і навіть соціялістів добродатних, розлючених антисемітів, які часом самі з себе жахаються. Та ще більше: навіть серед самих „комуністів" із РКП (як час-од-часу сповіщають ґазети) ростуть юдофобські настрої. А що на Україні, навіть серед української інтеліґенції, шириться антисемітизм, то це знов таки сумний і грізний факт, із яким треба боротися всіма силами розуму й волі.

Українство не повинно піддаватися емоціонально психологічним провокаційним моментам. Воно насамперед повинно зрозуміти явище в усій його об'єктивній суті, повинно вияснити собі причини такого ненормального стану річей і реаґувати на його організовано, доцільно, відповідно до інтересів одної й другої сторони. В інтересах українства є мати в еврействі не ворога, а, навпаки, приятеля і співробітника. Не ворожостю, не помстою, не погромами, не виганням еврейства, не обмеженням його у правах, як то мріють переконані антисеміти, можна направити ту шкоду, яку приносять деякі елементи еврейства українським національним визволенню, виконуючи централізаторські та русифікаторські директиви Москви, а втягненням еврейства в інтереси України, як державного й національно-осібного тіла, принятям, як рівного члена, в спільний господарський, політичний і культурний колектив.

Еврейство ж, з свого боку, повинно раз на завсіди проняться тою думкою, що відродження української нації не може бути спинене ніякими силами, що колишньої „єдіної-неделімої" Росії не буде во-віки, що боротьба української нації з руським імперялізмом не спиниться, доки Україна не стане цілком вільною, наділеною й самостійною державною одиницею. Культурні українські раз пробуджені, нікому вже не дозволять в її переможному поступі. Диктатура руської культури, до певної міри ще можливо при деспотичному, абсолютичному режимі Москви, але найменча перемога демократії (тої самої демократії, яка одна врятує еврейство від диких проявів антисемітизму!) зразу цю диктатуру знищить. На Україні з залізною неминучостю культура того народу, який заселяє цей край, який становить у йому головну економічну та політичну силу, себто, українського. І коли еврейство ясно зрозуміє й засвоїть собі цей природний і протиф факт, воно повинно перемогти свої психічні, утворені ненормальним минулим нахили та симпатії і свідомо та активно помагати необхідному й корисному процесові, себто, стати активними громадянами України і відомими співучасниками в її відродженню. Це буде найкращим способом усунути всі ті тяжкі, нелюдські, ненормальні відносини та настрої, що витворилися силою об'єктивних обставин та злочинною, дурною волею сучасних панів політичного становища.

Серед деяких кол громадянства в Росії й за кордоном поширена думка, що падіння влади Рос. Ком. Партії загрожує лихом Росії й зокрема еврейству.

Глибоко помилкова думка. Навпаки, що далі буде тягтися влада Рос. Ком. Партії, з її сучасними методами, то більш ускладнення та небезпеки нарощатимуть під зверьною тишею. І в інтересі усіх трудящих Росії й України, а також у інтересах еврейства цих країн, необхідне цілковите й радикальне усунення цієї влади. Необхідне як найшвидче установлення твердого широкого демократичного ладу.

Найкращим і найбезпечнішим засобам розпорядження накопиченої й щоденно прибираючої енерґії обурення мас — було б дня даного моменту: реалізація в Росії й на Україні радянської конституції (яка лишається тепер тільки на папері), себто, установлення дійсної радянської влади, радянської демократії, виборности рад, і переходу фактичного управління цими державами до З'їзду Рад та його органів. Звичайно, урядуюча тепер партія руських „комуністів", на вільних виборах, у ради пройшла б у меншости, инакше кажучи, мирно й безкрівно передала би владу тим партіям, які в радах мали б більшість (мабуть, партіям, що стоять на ґрунті трудової демократії).

Це було б найкращим розвязанням (для даного моменту і в даній стадії) еврейського питання. Влада демократії є найпевніща ґарантія проти всяких людожерчих наук і проти національних та правових нерівности, не кажучи вже про ріжні ексцеси.

Одначе, й демократії в сучасному устрою не сила до кінця розвязати віковe еврейське питання. Соціяльно-економічна нерівність, жорстока клясова боротьба, незабезпеченість широких мас працюючих, темнота цих мас, забобони расові та релігійні, все те, ро утворює і підтримує цілі тисячоліття еврейське питання, все це в більш ослабленому вигляді буде мати й на далі свій шкідливий вплив.

Тільки тоді, коли в людському громадстві буде знищена конкуренція й боротьба за існування в клясових формах, коли кожен індивідуум, маючи рівнодність економічну, та соціяльно рівноправні, тоді тільки еврейське питання цілковито розвяжеться й не буде болюче хвилювати і людність і еврейство, як не зникне більше хвороба, яка остаточно й на завжди зникла.

П. Карманський.

ВОСКРЕСНЕШ!

Воскреснеш в лиоті та славі,
І під твої скорятся ноги,
Покірні у своїй знемозі,
Всі супостати та лукаві —
Твої кати кривлві.

З твойого гордого коліна
Зросте племя нових Самсонів,
Що повалить стовпи кордонів —
І вихопиться мов лявина
З тюрем ярма України.

Немов орля обновиться весною,
Збереш синів під прапор рідний,
І як хазяїн, чесний, гідний,
Дасш всещедрою рукою
Европі дар спокою.

І в мирі будеш спокійнити
Солодкі плоди твого поту
Й не знати-меш журби-турботи,
Медами буде напувати
Тебе країна-мати.

І не дозволиш торгувати
Грабіжникам твоїм потомством!
Спалиш Содому з вірлоєством
І вражені мечем відплати
Зкількість супостата.

Й будеш пишатися, Народе,
Як цар у колі слуг покірних,
Поном винний мук жалібних
Зеліть будеш сяйвом вроди
Од роду, то до роду.

Воскреснеш, сказала Титане,
Як встав з утроби кита Йона!
І зійдеш рідного Сіону,
Де храм твоєї слави стане,
Сяйни жагучі рани.

Перуденполь, 1. червня, 1923.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ

Ст. Л., Сиренгоп, Па. — З людьми, що похвалюють чужу владу на Україні, не хочемо мати ніяких зносин ніколи.

НОВА КНИЖКА.

ЖИДИ І НАРОДНЄ ГОСПОДАРСТВО УКРАЇНИ

Написав Михайло Тимофіїв.

Книжка обіймає 66 сторін 8-ки, видана у Відні, накладом видавництва Йоганбор. Ціна 40 центів, з пересилкою 45 центів.

Можна дістати в книгарні „Свободи".

М. Косівський, гарматчик УГА.

МАРШ 3-ОГО ГАРМАТНЬОГО СТАНИСЛАВІВСЬКОГО ПОЛКУ.

Уложений і співаний гарматчиками станиславівського полку при наступі під Коростенем на Великій Україні.

Ми артилєристи третього полка,
Прийшли у Дніпро на гостину;
Ідея у серцю для всіх нас одна: (2)
Спасти Любу Неньку Вкраїну.

В переді полковник зі штабом верхом,
Прямує лісами степами;
Везуть і гармати тим самим шляхом, (2)
Старшини йдуть разом із нами.

Хто має відвагу і щиру любов,
До Неньки Вкраїни святої:
В наш полк приходи й ми разом з тобою (2)
Здобудем для внуків більш волі!

Вже досить неволі, вже досить наруг!
Від хитрих проклятих Пєлбратів...
Від Сяну до Дону, від Карпат за Буг (2)
Гонити нам треба сих катів.

Згадаймо Богдана і ніч ту святу,
Як кріпость „Кодацьку" валили;
Як прадіди наші під Львів йшли в мету, (2)
Кістками Поділля стелили.

Слідами прадідів підемо й ми,
Хоч згинути мали-б у бою;
Поклянімось спочити не раньше того, (2)
Аж край наш побачим в спокою!

Чим жити рабами, так згинь-мо в війні,
За волю й свободу Вкраїни:
В Европі хай знають — не труси ми — ні! (2)
Небаром будем в Галичині!...

Тоді в Трибухівцях могилу взнесем,
В Бучачи зайдем одпочати;
Кріпваву дорогу в Янчин спомянем, (2)
Полягли там наші брати!...

Старий Константинів і Житомир Славний,
Ушомир під Коростем всюди;
Там наших героїв не трохи лягло (2)
Москаль їм дер шкуру, пік груди.*)

Могили на степах свідчити будуть,
І нашим будучим нащадкам;
Про славу третього полка розкажуть, (2)
А внуки муть вдячні нам — предкам.

Дніпро і Хортиця колись помине,
Вітром перекаже все Лугу:
Про наш славний полк, се козацтво славне (2)
На волі внук кликне знов: „Пугу"!

На Великій Україні (Горовиці), 15. вересня, 1919.

*) Большевики при наступі нашої Армії на Коростень замучили поручника Левицького — ще живому вирвали хрест на грудях і обдерли з ніг шкуру.

КОНФЕРЕНЦІЯ ЕВРОПЕЙСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ ПОМОЧІ

В Парадеї відбулась від 14. до 22. червня Конференція Европейської Студентської Помочі.

На конференції було присутніх 126 делеґатів, що представляли студентство 33 націй. Святочне відчинення конференції, відбулося в Будапешті в помешканні Вищої Технічної Школи в присутности представника угорського уряду, угорського студенства та инших. 25. делеґати виїхали до Парадеї, де відбувалася ціла праця конференції.

Конференція мала за завдання крім плекання всесвітної студентської солідарности ознайомити як керовників европейської студентської помочі так і мирні кола студентства з матеріяльним положенням студентства поодиноких народів та з тими шляхами, якими найліпше може переводиться допомога потрібуючим студентам.

З дня 15 по 20. поодинокі делеґації складали звіти ілюстрацією, до котрих була влаштована виставка. Українська делеґація, що складалася з 5 осіб: д-р М. Мельник, ст. М. Тютюнника ст. Бачинський, ст. О. Лупашко та ст. П. Божевників. Вона давала свій звіт 18. 7. на вечірньому пленумі Української частина виставки була найліпшою з поміж инших і звертала на себе увагу всіх присутніх делеґатів. 20. давала п. Гредін звіт про положення студентства на Великій Україні.

В перервах поміж пленумами працювали поодинокі комісії, яких було 6 і які розбирали такі питання: 1. Директиви для праці Европейської студентської помочі. 2. Самопомічь, 3. Притягнення ширших кол студенства багатших країв до допомоги потрібуючим студентам. 4. Допомога еміґрації та національним меншостям, 5. Допомога студенткам, 6. Майбутність европейської студентської помочі. В комісіях брали участь і представники української делеґації. В працях по комісіях та на пленумі конференція звернула увагу на потребу помочі хорим і політичним еміґрантам та на організацію і поширення „Студентської самопомочі". З окрема з постанов конференції варто відмітити, що ціла допомогова акція українського студентству має іти за посередництвом Цесуса. Так само, щодо допомоги хорим то першу чергу уділяднуватися студенти України, які знаходяться в найгіршому положенню.

Ціла конференція пройшла підчинена [illegible] непорозумінь, що повстали поміж студентством ріжних народів в наслідок війни та дальшого розвитку політичних подій. З цього боку надзвичайно характерна промова французького делеґата, що була перенята бажанням усунути ті ненормальні, протигуманні відносини які істнують нині поміж німецьким та французьким народом. Голова німецької делеґації д-р Тільман немов у відповідь — багато кажучи без слів — підійшов і стиснув руку французькому делеґатові. Цей момент викликав велике зворушення поміж делеґатами і дав доказ, що конференція дійсно спричинилася до розвитку і скріплення справжньої студентської солідарности. 22. червня відбулося урочисте закінчення конференції.

ПОЗІР! ДЖЕРЗИСІТСЬКІ ГРОМАДЯНЕ, ПОЗІР!

Незабудьте, що сеї

НЕДІЛІ, то є ДНЯ 2. ВЕРЕСНЯ

— відбудеся —

ВЕЛИКЕ ГРОМАДЯНСЬКЕ ВІЧЕ

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ

НА ГОРІ МІСТА

точно о 3. годині пополудни.

Справа дуже важна, проте проситься так з долу міста як і згори щоби прибули як найчисленнійше, тим більше, що ґадаємо вже раз покінчити справу в цій як вже пору раз сходились. Громадянам поза Джерзи Сити вступ заборонений з причини, що сі збори не суть всенародні, тільки місцевих громадян, котрих та справа інтересує.

Комітет з долини і гори міста.

04-05

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ ВИЗВОЛЕННЯ В ФІЛАДЕЛФІЇ, ПА.

Громадяне і Громадянки: Для заманіфестовання нашої сили і організації в Філадельфії, Па., для промірки наших справжніх боєвих сил, устроюється за почином „Обєднання Українських Організацій"

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ ВИЗВОЛЕННЯ

В ФІЛАДЕЛФІЇ, ПА., В ДНИ 3. ВЕРЕСНЯ, 1923.

НА ЛУЇС ФАРМІ.

В сей день зійдеться українське громадянство зі всіх околиць, щоби послухати визначних американських бесідників, як вони зазнавляються на українську справу, щоби послухати і наших бесідників прибувших з краю, які розкажуть про борбу нашого народа за незалежність.

Най день сей буде днем зєднання всіх наших сил, хай не буде ні одного Українця, який не візьме в нім участи. Після свята відбудеться велика ріжнорода забава з ріжно-маютною програмою, як: Виграваки, почта, перегони, стрілянне, літанне, колесо щастя, танці, збиранне бараболь і богато инших несподіванок.

Весь дохід призначений на Ріжну Школу в краю.

Початок о годині 1-шій пополудни.

На це свято запрошені Українці з 4-рох стейтів, щоби тим святом піднести духа і віру в наші славні сили і побіду.

КОМІТЕТ СВЯТА:

Іван Пеленський, Василь Матолич, Димитрій Штогрин, Теодор Грицей, Іван Боросевич, Павло Дубас, Мих. Дармограй, Мих. Бойко, Микита Буряй.

ГОРОГОВКА3: На 5-ій вулиці брати кару ч. 65 і 50; на 7-ій вул. 19; на 8-ій ч. 47; на 11-ій ч. 23; на 16-ій ч. 2 і на 20-ій ч. 33.

УВАГА: На кождій карі береться трансфер і їдеться до Erie Ave. і там пересідається і береться кару ч. 49 і їхати до City Line а там вже показуть як маєте їти.

PERTH AMBOY, N. J.

ВЕЛИКИЙ ПІКНІК З БАЛЕМ

— уряджує —

парохія Успенія Пресв. Богородиці в Перт Амбою

В НЕДІЛЮ, 2. ВЕРЕСНЯ 1923

в парку і гали укр., 752 Стейт улиця.

Музика як найлїпша.

Початок о 4. годині пополудни.

Вступ 35 і 25 центів.

Будуть танці, забави, виграваки і всякого рода перекуски. 03-04

Всіх місцевих і з цілої околиці сердечно запрашає — КОМІТЕТ.

ПОЗІР! НЮЙОРЦАНЕ І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

Українська гр. кат. парохія св. Юрія 28 Іст 7-ма улиця в Ню Йорку

— устроює —

ВЕЛИЧАВИЙ ПІКНІК

на цїль розширення українських шкіл в Ню Йорку

В НЕДІЛЮ, 2. ВЕРЕСНЯ 1923

(перед „Labor Day")

в Бельведер Парку, Норт Біч, Л. АЙ.

Хто приїде, не пожалує.

О годині 4 попол. буде в парку гарний концерт, устроєний „Українським" і „Молодечим" Хором, буде там дуже много несподіванок, круженя, виграваки, теплі ковбаски, сельодці, українські пироги, храна кукурудзи, аїскрім і добрі закріплюючі напитки. Імпортована музика з краю буде пригравати, а що найлїпшійше, всі діти дістануть дармо. Тож спішіть старші і діти! 02-04

Парк отворений від 10. годині рано.

Вступ для старших 50 центів, а для дітей вільний.

Запрашається всіх так Українців як чужинців.

Комітет.

NEW YORK, N. Y.

Укр. Жіноча Громада в Ню Йорку

— відограє —

В НЕДІЛЮ, 2. ВЕРЕСНЯ 1923

ПРОКЛЯТА ДОНЯ

драму в 3-ох діях

в Українськім Народнім Домі.

Початок о годині 8.15 вечером.

ПО ПРЕДСТАВЛЕННЮ ТАНЦІ.

За гру і забаву ручить

03-04 ВИДІЛ

ПОВІДОМЛЕННЄ.

Отсим повідомляє до відома членам Укр. вит. 245 У. Н. Союза та членам ком. Помочи Письменникам, щоб відносилися в справах товариських на новацу нову адресу: 04-05

WASYL HASIJ,

831 E. Lamberton St., Trenton, N. J.

ПОВІДОМЛЕННЯ.

„Т-ва Руско-Український Народний Театр".

Сим повідомляється всіх членів і членинь вище згаданого товариства, що в суботу 1-го вересня с. р. о год. 7-ій вечером відбудуть загальні збори Т-ва Р.-У. Н. Т." в гали Т-ва „Наука" 115 E. 10th St. На черзі буде важні справи. Присутність конечна всіх членів. — СЕКРЕТАР. 04

ПОЛЬСЬКІ ОБМЕЖЕННЯ ВИЇЗДУ ЗА ГРАНИЦЮ

Міністерство військових справ у Польщі видало нову інструкцію в справі дозволу виїзду за границю. Згідно з нею, обмеженням щодо виїзду підлягають: 1. Мущини, які мають починати обовязок діяльної військової служби, як про це кажуть дотеперішні приписи дотичного закону; 2. Мущини покликані до діяльної постійної служби а які користуються полекшами і є причислені до „запасової"; з Резервісти-(кат. А.) до літ 28 включно. Таким робом до цієї групи входять: а) від скінченого 17. р. життя до 21- р. включно; б) ті, що користають з відкладеного речинця і є зачислені до „запасу" резервісти катег. А до 28. р. включно. Всі ці мусять мати дозвіл на виїзд від військової влади.

До другої групи входять: 1) всі понад 28 років, 2) офіцери резерви, 3) зачислені до катег. С—1 і С—2 санітарних приписів з помиж мущин від 17. до 28. року включно, 4) совсім звільнені від служби. Ця група одержує пашпорти без дозволу військової влади, але мусять переложити військові папери. Кожний запасовий і резервіст, що виїзджає мусить залишити свою адресу в повітовій команді. Ці приписи стають дійсними від 1. вересня.

CUNARD

ДО СОВІТСЬКОЇ РОСІЇ В 12 ДНЯХ

на найспішнійшиих у світі кораблях відїзджаючих кождого вівторка

БЕРЕНГАРІЯ, АКВІТАНІЯ МАВРЕТАНІЯ

(Через Саутгемптон)

Також з Ню Йорку до Ліверпуля

Всіх пасажирів третої класи відвозяться особні каюти. Вигода чистота і знаменитий харч.

ГРОШІ ДО СОВІТСЬКОЇ РОСІЇ

пересилаються і виплачуються в американських долярах

ЧЕРЕЗ ГОСБАНК

За дальшими інформаціями звертайтеся до Вашого місцевого агента або до

ціп або до:

CUNARD LINE

25 Broadway

New York

КАНЦЕЛЯРІЯ

Д-ра С. Демидчука

818 N. Franklin St., Philadelphia, Pa.

полагоджує правні справи американські та старокраєві. Обезпечує будинки та домашну обстанову дешево у всіх стейтах. Обезпечує автомобілі від всяких випадків. Приймає капітали на добрий та певний бізнес (рілєстейт) у Філадельфії. Виконує всякі бізнесові приручення. Ручить за точне і совісне виконанне орудови.

ПЕРЕСИЛКА ДОЛЯРІВ ДО ГАЛИЧИНИ

Хто вже раз переслав через Українське Еміґраційне Бюро, той завсїгди буде пересилати, тому що доляри доручувано на посилану почту в протягу трох тижнів самі, без жадних посередників.

ПРОДАЄМО ШИФКАРТИ

до всіх країв по цінах стисло компанійних.

Заки підєте до иншої аґенції, напишіть до нас по безплатну пораду ві всіх справах, які би не були.

UKRAINIAN IMMIGRATION BUREAU,

245 Court Street, Newark, N. J. Tel. Market 3541.

За управу Бюра: В. ГАПАНОВИЧ.

ДОПИСІ

МИННЕАПОЛИС, МИНН. У. Н. Дім.

Наша громада в Миннеаполис була ще недавно розділена на три гурти, а саме на Галичан, на людий з угорського боку і людий з Великої України.

Ті три групи перлися з собою за церкви, образи і віру, а ніяк не хотіли порозуміти, що національний фронт мусить бути одеш!

На щасте нашлися такі, що роздумали добрий плян, якби звести усіх докупи.

Дня 21-го січня с. р. скликано загальні збори усіх Українців нашої кольонії. На тих зборах положено основи під всенародню інституцію „Український Народний Дім".

Вибрано організаційний комітет, який взявся горячо до роботи. Помимо всяких перепон і лайок по часописах, цей комітет зумів приєднати свідомих людий з усіх трох груп і довів до того, що нині членами Нар. Дому є не тільки Галичани, але й наші браття з угорського боку і з Вел. України.

Вже тепер більша половина Українців в Миннеаполис належить до нас.

Досі придбано прегарну площу а й поважну суму гроший на будівлю. Є надія, що ще сього року комітет приступить до будови. Через той наш „Укр. Нар. Дім" ми перевели ділом організацію одного всеукраїнського фронту та сповнили для себе бажанне Тараса, щоб „у своїй хаті своя правда і сила і воля".

Та еміґрації Укр. Нар. Дім стає осередком і серцем всякої народної роботи.

Член У. Н. С. і У. Н. Д.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

У нашого народу забогато покірности! Наша ввічливість уступчивість має всі признаки рабства.

Возьмім як примір уживане нашої мови. Світові знавці оцінили, що українська мова одна з найгарніщих у світі. А нехай тільки у нашім гуртку найдеться оден Поляк, ого! вже цвенькає „по польскему". Переважна часть навіть не уміє польської бесіди, але „гандляпає" так, що „кінь засміявбися".

Чому не має Ляшок пристоуватися до більшости, а тільки ми маємо дати пошану його „панській мові"?!

Ми повинні шанувати себе і мову свого народа. Начхать нам на польську ласку і признань.

Чиж не ясно кождому із нас, що виставляємо себе на сміх і пониженне, коли вживаємо ляцької мови?!

Через таке ми наче встидаємося свого рідного слова й мови чуралась власної нації.

Ой не пора бути підніжками та покірниками та панщизними рабами!

Маймо честь перед людьми і перед собою.

Ляхи забрали безправно велику часть нашої землі і народу та поводяться з нашими людьми якби з невольниками. Не даваймож ми своєї печатки на ту неволю.

Хто з Українців в Америці нехтує своєю мовою в користь польської, то так, якби годився на ляцьке ярмо, у яке Ляхи пробують запрягти наш народ.

В. Оприско.

НА ВЕЛИКИЙ УКРАЇНІ

Переведена на весну п. р. статистика виказує, що число худоби на Великій Україні значно обнизилось. Коли торік мало бути 23,300,000 штук, то цього року нараховано лише 21,400,000 штук. В деяких губерніях скількість господарств, що не мають живого інветаря, дійшла до 30 прц.

Харчевий комісар Брюханов поясняє це явище тим, що хлібороби платили торік харчевий податок худобою.

Columbia

New Process

Records

ПІСНІ ЩО ЗБУДЯТЬ У ВАС СПОМИНИ ДІТОЧОГО ЖИТТЯ

Чи не пригадуєте собі добре тих щасливих днів що перевели ще за молоду, і ті живі та веселі забави пережиті у рідім краю? Правда що так! Без ріжниці як давно ще було коли ви покинули свою рідну землю, Вам все ще на гадку приходять приємні спомини з дитячого віку. Ось, тут маєте ці чудові Колюмбія Рекорди що представляють Вам правдиві спомини коли лиш заграєте їх на грамофоні. Вони є виконані правдивими українськими артистами, співаки котрі знають віддати пісню досконало, бо вони також памятають старі часи з рідному краю. Ідіть зараз до Колюмбія купця і купіть собі отсі гарні рекорди. Вони сприяють Вам приємність а рівнож не буде дуже корисним коли Ви покажете своїй дітям як весело зводе проводять життя в старім краю. Видріть цей спис пісень і запишіть його до Колюмбія купця. Він радо перегляє Вам ці пісні і багато инших.

10 ЦАЛЬОВІ ПО 75 ЦЕНТІВ.

Е 4515	На ярмарку. В Києві. Іван Петлях і Грицько Когут.	Е 7750	Жидівка вихристка Новобранці. Д. Медовий, тенор.
Е 4804	Нове чудо. Діяволи. Іван Петлях і Галя Всьо лихо через бабу.	Е 7751	Українські потпурі Ч. 1 Українські потпурі Ч. 2 Колюмбія Укр. Орх.
Е 7458	Український танець. Український гопак. Колюмбія Українська Орхестра.	Е 7428	Дощик. Комарик. Д. Медовий, тенор.
Е 7563	Коломийка. Танець. Веселий український танець. Колюмбія Укр. Орх.	Е 4245	Ой, ти місяцю зоре. Д. Медовий, тенор. Хата моя рубленая.
Е 7610	Віють вітри. Потпурі. Потпурі з українських пісень. Колюмбія Укр. Орх.	Е 7172	Василь і Приська. Гуляв Чумак. Д. Медовий, тенор.

ЧОРНІ ДІЯМАНТИ

РОМАН В ПЯТИ ТОМАХ

МАВРА ЮКАЯ.

(Переклад з мадярського)

ПЕРШИЙ ТОМ.

ТРЕТИЙ ТОМ.

(50)

„Я оповів тобі про цю справу, щоб ти зясувала йому наш відїзд; але я можу тобі сказати наперед, як він подивиться на цю аферу — він скаже: не робіть жадного шуму і старайтесь кінчити справу можливо скорше, щоб вона не стала ще гіршою; і секунданти повинні мати розум."

„Що це значить, що секунданти повинні мати розум?"

„Оскільки це залежить від їх змягчити чи загострити результат дуелі в залежности від стоїтня образи. Ми змягчимо дуель. Твоє імя не буде згадано між мотивами образи. Ми спонукаємо Беренда заявити, що він викрикнув слово брехня на вислів Салісти про угорське військо. Цей вірогідний причинок приймуть обидві сторони і твоє імя ніяким чином не буде змішано в цю справу."

„Тут ходить не о мене, а о те, що через мене можуть когось вбити."

„Відносно цього будь спокійна. Секунданти мати-муть розум. Ми призначимо барер на тридцять кроків і дамо їм поганні військові пістолети, якими поминають ціль о пять на відстані одного кляфтера; буде умовлено, що один не мавть права цілити довше ніж одну мінуту; і будь певна, що колись добре були такі товсті як слони і такі добрі стрільці як Робен Руж, та колиб вони стріляли навіть цілу годину, то всеж нікого не трапилиби. Коли ти мати-меш чоловіка, то він буде полагоджувати, нераз такі афери задля твоїх гарних очей. Я чую свій вів і мушу поспішати, бо на світанку справа починається."

Граф Едмунд поспішив відійти.

Ця маленька дурничка дуже попсувала забаву. Цілий спортовий сезон був нею перешкоджений. По відїзді шістьох мущин з товариства продовження ловів зробилось неможливим для иньших. Кождий рішив завтра рано вернутися до Пешту.

Ця ніч була для иньших дуже неспокійною.

Товаришуюча дама оповідала про контесу Ангелю, в кімнаті якої вона спала, що контеса вставала в ночі шість разів і запалювала світло, твердячи, що вже день і час відїзди. Вона спала мабуть дуже неспокійно.

О десятій годині другого дня не лише контеса і графиня Тойсліндна з родичами була вже в Пешті.

Контеса Ангела ходила неспокійно в своїй кімнаті туди і сюди.

О одинадцятій годині їй донесли, що прийшов граф Едмунд. Вона сказала просити його до неї.

Едмунд війшов до Ангелі блідий, незадоволений, з подразненим виглядом до Ангелі, яка старалась відчитати на його обличчю, що трапилось.

„Ну, що сталось?", запитала Ангела, „трапилось нещастя?"

„Нікому нічого не трапилось," відповів Едмунд терпко. „Але справа стоїть гірше ніж вчора."

„Відбувся двобій?"

„Так і ні. Відбувся але не цілком."

„Я цього не розумію."

„Я досі також цього не розумів. Двобій, який відбувся але не цілком! Це для мене також вже. Коли ти хочеш, я оповім тобі, як це сталося."

„Я дуже прошу тебе о те."

„Отже згідно нашій умові я зявився сьогодня о шестій годині рано в мешканню Беренда, щоб забрати його. Геза пішов з лікарем вперед. Згідно нашій умові обидві сторони мали стрінутися кожати одна другу у Ласловського і виїхати звідти на Леопольдове поле, де було призначена зустріч. Я знайшов Івана вже готовим."

„В якім настрою був він?"

„Він був незвичайно жартовливий. Цілу дорогу він оповідав анекдоти. Коли ми прибули до Ласловського, Саліста відізвав якраз також з повозу. Іван зняв шапку і побажав йому доброго ранку. Він мабуть не знав, що це не є звичай. Перед двобоєм сторони не витаються. Саліста не відповів на привітання, хоч, коли вже Беренд відступив від звичая, він зробив би також добре підішовши цілком за його прикладом. Від Лист всього ми поїхали разом до Леопольдового поле! Там ми висіли і пішли пішки в ліс. Прийшовши на придатну половину ми згід приписам запропонували сторонам помиритися, що було з обох боків мовчки відкинуто. По цім ми відмірили дістанцію, зазначили барери хустками до носа і набили пістолети; сторони визначили тягненням стеблин соломи місця, подались на свої місця і ми дали противникам пістолети в руки. Ударом в долонь дано знак сходитись. Саліста зробив два кроки вперед і стрілив. Як я гадав, так і було, він не поцілив. Тоді Іван крикнув глухим голосом: до барєру! Саліста пройшов в надрямі до нього до білої хустки. Іван підійшов також до свого барєру. Дійшовши до нього він промовив до Саліста: ви не приняли мого привітання; але, коли я знимаю шапку, то ви мусите зняти також свою. По цім він націлився. Під мінути, пробтягом якої він тримав свій пістолет натягнутим, переконало нас, що його рука не тремтить. Пістолет стрілив і Саліста стояв з непокритою головою. Його гусарський кашкет відлетів о два кляфтері позаду нього; золота розетка була одірвана від нього."

„Ах!" зітхнула Ангела від здивовання.

„Ця людина стріляє як Робен Руж. Ми набили пістолети наново, бо згідно умові треба було стріляти тричи."

„Тричи!" скрикнула контеса.

„Ми гадали, що можемо цілком спокійно поставити ці умови. Тридцять кроків велика дістанція тай пістолети були погані. Окрім того обидва противники були застьобнуті до підборідця; один мав чорний сурдут, другий сіре військове пальто, і одно і друге зла ціль; окрім того обидва заховали ковнірці сорочок, щоб не мати на собі видатного пункта для цілення. Але звитий кашкет зробив боротьбу запеклою. Показалось, що Беренд незвичайний стрілець. І це викликало в Саліста військову упертість. Другий стріл вони мусіли робити вже від барєру. Саліста скинув тепер свій сірий плащ, розстібнув свій гусарський доман, так, що його червоний жилет і білий перед сорочки різко виступали і замість того, щоб цілити противника боком, як то робиться звичайно при двобою, він станув до нього цілою своєю шириною. А червоне і біле то найліпші фарби, щоб різко зазначити ціль. Так, коли набивали пістолети, він виняв свій портцигар і заламав собі цигаро на доказ своєї зимної крови. При другім стрілянню він був знов першим. Тепер він цілився трохи гостро в свого противника. Він цілився довго, так що я був примушений спонукати його нарешті стріляти. Він не поцілив знов. Листя куща, під яким стояв Іван, впало йому на капелюх. Куля обірвала це листя."

Ангела здригнулась.

„Тоді Іван сказав до свого противника: пане, не випадає курити цигару в таку серйозну хвилю. Саліста не відповів, але тримав свої груди проти нього і повернувши обличчя в рік пугсяв ще більші хмари диму від себе. Під цім Іван цілив цілу секунду, серйозно і гостриим поглядом. Грімнув стріл і цигаро вилетіло з уст Саліста сиплючи іскрами."

Мимовільна усмішка промайнула по обличчю Ангелі так швидко, що лише уважний міг би її помітити; слідуючу секунду її обличчя було вже знов непорушне, штивне як виточене з каміння.

Граф Едмунд оповідав далі.

„Саліста кинув гнівно свій пістолет на землю. Най мене чорт візьме!" скрикнув він, „коли я ще стріляти-мусь з цим чоловіком! Це Вельзевул у власній особі. Він зістрілює мені шапку з голови, цигаро з уст, третім разом він відстрілить мені ще острогу з чобота! Він стріляє навкруги мене, як один хінський жонглер навколо другого. Він глузує з мене. Я не стріляюся більше з ним! Його секунданти побігли до нього, щоб утишити його; ми пішли також туди, щоб заспокоїти його, але він скажений. Він не дозволить робити себе смішним! кричав він; коли хтось є Вільгельмом Тельом, то він не повинен вибивати йому яблоко з голови, а має від разу стріляти в серце; він не стане дурнем під третій стріл. Коли ми хочемо серйозно полагодити цю аферу, то ми повинні дати їм шаблі, тоді покажеться хто є справжнім. — Ми умовляли його не робити комедії, він мусить ще раз стріляти незалежно від того, чи це коштувати-ме йому острогу чи голову. Дуелянт не має права вибору і мусить слухатися секунданта. Нарешті Беренду надокучив цей гармідер; він покликав нас до себе і запитав в чім справа. Ми сказали йому, що Саліста не хоче стріляти втретє, але хаче викликати свого противника на двобій шаблями. Іван відповів спокійно: отже дайте нам шаблі! — Як, ти хочеш? — Я згоджуюсь і на коси, коли він це хоче. Секунданти Саліста, що слухали цей вислів з найбільшим вдоволенням. Вибух Саліста поставив їх в найбільш ніякове становище, бо то не годиться з звичаєм повертатися від поєдинку до шаблі. З другого боку ставсь-б також скандал, колиб Іван не згодився на зміну зброї."

„І ви згодились на шаблі?" запитала Ангела, дивлячись на Едмунда спід нахмурених брів.

„Коли викликаний згодився на це."

„Але-ж не бовкнули з вашого боку!" вибухла Ангела. „Проти чоловіка, який цінє своє життя вправнішого в фехтуванню поставити другого, який ніколи не тримав шаблі в руці!"

„Двобій буде їти до першої крови" заспокоював її Едмунд.

„Але-ж ви не мали жадного права згоджуватися на це. Ви переступили обовязок секундантів. Ви мусіли-б сказати секундантам Саліста, що ця афера буде покінчена, або тепер або ніколи."

„Це так; і ми зробили-б це також, коли-б Беренд не був проти цього."

(Дальше буде)

ДОЛЯРИ до ГАЛИЧИНИ

ТЕЛЕГРАФІЧНО І ПОЧТОЮ

пересилаємо до самого села або міста. Ваша родина отримає ДОЛЯРИ на самій вашій почті.

СПРОВАДЖУЄМО РОДИНИ З КРАЮ ДО АМЕРИКИ

Наші офіси в краю поможуть вашій родині приїхати скоро. Продаємо шифкарти до краю, полагоджуємо всі сторонні справи, продаємо доми і фарми. По бажаню інформації адресуйте:

AMERICAN UKRAINIAN BUREAU, Inc.

520 EAST 6th STREET, NEW YORK, N. Y.

Philadelphia Office: 322 N. 8th Street)

ЗА УПРАВУ БЮРА. — АНТІН ПАШУК, пред.

ПОКЛИК ДО ОДНОСИЛЬЧАН З ДОЛИНЯН, ПОВ. РОГАТИН

Родимці!

Наші браття в старому краю постановили собі боротися з найбільшим ворогом поневоленого народу, з темнотою. Тому то взялися вони до здубовання твердині самособи, а се нового будинку читальнянь. Новий будинок майже на викінню за стараннм та трудом населення села. Та тепер приходиться дуже тяжко докінчити розпочате діло, бо внутрішня обстанова вимагає найбільших видатків, а знищене село не може так легко на них стягнутися.

Тож читальняний Виділ відійшся до нас тут в Америці з просьбою о поміч. На сей зазив відгукнулася громада з Бейон тим, що вибрала комітет, який займається збіркою добровільних жертв. Цей комітет вже дещо зібрав і запаз продовжує свою роботу. Та щоб підмоги була вділ тією всі громадяне з нашого села, де то вони не жили, мусять до цього причинитися. Тож сею дорогою звертаємося до всіх мешканців з Долиняни сповити свій обовязок зглядом Рідного Села та надіслати свою лепту.

Тож до діла Братти і Сестри! Покажім своїм землякам, що ми серцем і душею з ними. Тай мо всі по нитці, а буде рідному селови сорочка.

Бейонн, дня 26. серпня, 1923.

ЗА КОМІТЕТ ЗБІРКИ НА БУДОВУ ЧИТАЛЬНІ В ДОЛИНЯНАХ:

Кузь Гриник, голова; Іван Костів, писар; Микола Жирий, касієр; за контр. комісію: Дмитро Павлишин-Миньків, Тарас Гриник.

Жертви проситься слати на адресу касієра: Mike Хутуj, 13 E. 21st St., Bayonne, N. J.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ЛОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

ДОЛЯРИ

ДО ТАЛИЧИНИ І НА УКРАЇНУ

пересилаємо почтою і телеграфічно в скорім часі за низьку оплату і виплачуємо долярами в місце замешкання адресата.

ПРОДАЄМО ШИФКАРТИ

Поручуємо свої услуги в справах: повороту до краю і приїзду в Америку; виробленя паспортів і афідевітів та полагоджуємо справи нотаріяльні.

ПРИНИМАЄМО ОЩАДНОСТИ

Голосіть ся особисто або листовно в рідній мові до:

STANDARD BANK
AVE. B. COR. 4th ST. NEW YORK

ДЕ можете купити дім чи фарму?
можете виробити пашпорт?
можете вкупити шифкарту?
можете послати гроші долярами?
можете полагодити стаокраєві справи?
Тих всіх інформацій уділить Вам безплатно если зголоситеся до:
FOREIGN INFORMATION BUREAU,
144 E. 7th Street, New York, N. Y.
Михайло Беля, завідатель бюра.

Учителі! Родичі! Увага!
Вже друкується й незабаром вийде в розпродаж новий підручник
УКРАЇНСЬКОЇ ГРАМАТИКИ
ДЛЯ ДІТЕЙ.
Учителі, Ви стрічаєтесь з трудношами в осягненню успіх через брак такого підручника. Родичі! Ви самі можете бути учителями своїх дітей за помочею цего підручника, бо він зладжений під зглядом педагогічним на зверсний спосіб.
Ціна примірника 35 центів.
Користайте з нагоди й шліть замовленя на слідуючу адресу:
JOHN NAZAREK,
30 St. Marks Pl., New York City
c/o Robitnyk 04.06

Українці! Позір!

ЮЛИ хочете спровадити Вашу родину або приятелів, пишіть на попизшу адресу, а ми дамо всі інформації і дістанемо потрібні документи. (Affidavit of Support) для Вас без жадної заплати.
CANADIAN PACIFIC RAILWAY COMPANY
342 MADISON AVENUE
Room 211
NEW YORK CITY

ФАРМИ!

ФАРМИ НА ПРОДАЖ.
По принині старости продається фарма 175 акрів, 100 акрів орної землі, решта пасовиско і будівничий ліс, сад, ріка, озеро, дім на 10 кімнат і 5 других будинків, 12 голов скота, 2 коні, 400 курий, вся потрібна машинерія, сегорічний збір, школа при фармі, недалеко міста. Ціна $4500, готівкою $2000. 03-06
Фарма 48 акрів, дім на 8 кімнат і 4 другі будинки, 2 корови, кінь, 200 курий, вся потрібна машинерія, 1 миля до міста. Ціна $2300, готівкою $1000.
P. OWDY,
194 Avenue A, близько 12-ої улиці, New York City.

НА ПРОДАЖ посілані 23 доти в Homestead, 60x122 і більші. Ціна від $300 до $650 на легольні сплати. Хто купить сейчас, дістане 10% опусту. Приходіть або пишіть до: Geo. Sensenbrenner, c/o Schwencke Land and Investment Co., 277 Broadway, New York City. 97-98, 03-04,8,9,14,15

ВЕЛИКА НАГОДА
За 1800 долярів купите 100 акрову ферму з всіма будинками і заліном, 50 акрів орної землі а 50 старого ліса. По інформації пишіть:
ФАРМЕР,
245 Court St., Newark, N. J.

ФАРМА 70 АКРІВ, 50 чистої землі, решта пасовиско і будівничий ліс, сад, ріка, дім на 9 кімнат і 5 других будинків, 7 коров, 2 коні, 500 курий, 10 качок, 7 індиків; 2 милі до великого міста, школа близько, вся потрібна машинерія. Ціна $3.000, готівкою $1200. PHILIP LOBOR, 274 E. 4th St., New York City. 04-06

ФАРМА НА ПРОДАЖ.
Через на добре здоровлє мушу спродати свою фарму 112 акрову, з чого 30 акрів будівляного ліса і пасовиско, решта чорна, рівна і без камінь виробленої землі, будинки нові і великі, криті блахою, дім на 9 кімнат, з водою і порчом, телефон в домі, городи на 2 автомобілі, 1923 новий Форд на 5 осіб, 7 коров, 3 молоді коні, 3 безроги, 20 гусий, 200 курий, 45 тон сіна, 20 акрів вівса, 5 акрів картофлів, 4 акри корви, великий огород, всілякі машинерія, школа і склеп при фармі, на стейтовій дорозі, польська і руська кольонія, до міста, котелі, маркету і церкви 2 милі. Все спродам за $7000, вплати після умови, решта дам на 30 літ сплати по $100 і 5%, річно. Властитель: C. M. SELIAK, R. F. D. 1, Broadalbin, N. Y. 04-08

УКРАЇНСЬКИЙ ХИРОПРАКТОР
ДР. АНДРЕЙ БОРАК
лічить виключно рідкі задавнені недуги.
Ню Йорк офіс 335 East 15th Street.
Понеділок, середа, пятниця від 10. рано до 8. вечер. Неділя від 10. до 1.
Бруклин офіс: 583 Bedford Avenue (cor. Keap Street)
Вівторок, четвер, субота від 10. рано до 8. вечер.

Лікарська канцелярія українського
ДОКТОРА К. БІЛИКА
при співучасти лікарів спеціялістів, що недавно прибули з краю.
91 ST. MARK'S PLACE
(6-ма улиця, коло 1-ої Ейві)
Урядові години: від 12. до 2. і від 6. до 8. веч. Телефон: Dry Dock 5143

СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ НЕДУГ
МУЩИН І ЖЕНЩИН
як легких, жолудка, нирок, печінки, кишок і шкірних недуг, виселення нервів, ревматизм, острі нервові і хронічні недуги. Порада Дарм.
Dr. ZINS
110 E. 16 ST., NEW YORK
Межи 4th Ave. а Irving Place
Годині від 9. рано до 8. вечер.
В неділі від 9. рано до 4. попол.

Tel. Stuyvesant 2097
ДР. МЕД. МУСІЙ КАДЕЦЬ
переніс свій офіс на
216 SECOND AVE., NEW YORK
між 13. а 14 улицею
Приймає що дня від 9.—12; 6.—8.
В неділю від 9.—1.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ
спеціяліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операциї. Дає недужим безплатну пораду.
DR. B. HOHENBERG
203 EAST 13th STREET
близько 3-ої Ейві
NEW YORK, N. Y.
Години офісові щоденно від 9-ої рано до 8-ої вечер.
Tel. Stuyvesant 4032

DR. M. SMITH
16 EAST 7th STREET, NEW YORK
Tel. Orchard 4072
коло церкви св. Юрія
Говорить по українськи
Лічить успішно недуги мущин, женщин і дітий.
Найдосвідченійший електричний лікарь

АКУШЕРКА-МАСАЖИСТКА
Житомирського заведення порода Кваліфікований Забраного шпиталя
ПОРАДИ І ПОМІЧ
S. E. SHMULENSON,
271 E. Broadway, 5th fl., New York
Tel. Orchard 8121

NEW YORK HAMBURG
UNITED AMERICAN LINES
JOINT SERVICE WITH
HAMBURG AMERICAN LINE
НАТИКОРТША ДОРОГА ДО ВСІХ ЧАСТИЙ УКРАЇНИ
Відплаве кождого лижня з доку 86, North River з 46-ої улиці, Нов Йорк на нижнім і досконалих кораблях:
"Resolute", "Reliance"
"Albert Ballin" "Deutschland"
мають I, II і III. клясу та популярні кораблі "Mt. Clay" "Mount Carrol", "Mount Clinton", "Hansa", "Thuringia", "Westphalia", мають кабіни III. класу. Вдомовляючи і при них обслуга, знаменитий хорч, чисте і приємне окруженє.
UNITED AMERICAN LINES
39 Broadway, New York, N.Y
або уповажнені агенти.

ЗВІТ ФІНАСОВИЙ Т-ВА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІЖИ В НЮ ЙОРКУ.

з підмогою українським студентам в Европі за червень, 1923.

Поміч від опікунів.

Імя Опікуна	Ч.	Студ.	Доляри
Філяя Ясновільні, Сянік, Па.		405	10.00
Укр. Громада в Міннеаполіс	25,	117, 264, 275,	311, 328 35.00
о. Олекса Простай, Карнеґі, Па.		250	10.00
Бр. св. Петра і Павла, Карнеґі, Па.		357	5.00
Петро Марухняк, Дітройт, Миш.		274	30.00
Т-во Дорм. Ню Йорк, Н. Й.		49	5.00
Ліга Горожан, Ню Йорк, Н. Й.		12A, 28A	4.00
Тов. Запорожська Січ, від. 155 У. Н. С., Перт Амбой		38A, 47A	30.00
Комітет Помічі, Вудгейлен, Л. Ай., Н. Й.		1A	2.50
Тов. Запорожська Січ, від. 117 У. Н. С., Ню Йорк, Н. Й.		301	5.00
Тов. Вільні Козаки, Рочестер, Н. Й.		17A, 70A	15.00
Михайло Гриньшак, Елизабет, Н. Дж.		23A, 38A, 51A	6.00
Григорій Кудрик, Гамтрамк, Миш.		71A	5.00
Укр. Парохія в Байон, Н. Дж.		35A, 78A	5.00
Укр. Парохія св. Петра і Павла, Ютика, Н. Й.		34A, 39A	5.00
Укр. Амер. Горожанський Клюб, Аллентавн, Па.		277	10.00
Тов. Сокіл Клівленд, Огайо		307	5.00
Тов. Вільні Козаки м. Львова, Ню Йорк, Н. Й.		348	5.00
		Разом	195.50

Вислано до Української Краєвої Студентської Ради у Львові 72.50
Вислано до Тов. Прихильників Освіти у Відни 70.00
Вислано до Т-ва Українських Студентів в Берліні 40.00
Вислано до Т-ва Українських Студентів Основа в Данцігу 13.00

Українці! Майже що дня довідуєтеся про нові муки й знущання нашого народу в Галичині. Лядна уживає наших братів, нашу найкращу молодь за погній польських кримінальців; рабують наші села й міста, голодом і кримінальом хотять вигубити наш нарід або вигнати його з прадідної землі, засилаючі на місце тих польських мазурів, щоб віковічна українська земля виховувала польських посіпак.

Не лише тим способом польський уряд старається знищити наш нарід; польські гуни добирають знищити бувші державні українські школи, культуру й також українське слово. Заборонюють отварати українські школи, і заборонено вступу усій українській молодежі до університету і політехніки у Львові.

Дивольський плян польських гакатистів є знищити усю українську й так-мзлу інтеліґенцію, хоче змінити український нарід в темну і сиру масу, знищи добре, що над темною масою є легко запанувати та кермувати після своєї волі.

Нарід без просвічених культурно провідників не годен жити. Нарід без інтеліґенції не годен довго боронитися перед ворогом.

Провідники, інтеліґенція з вищим образованием — це мозок й очи народу.

Товариство Української Молодежі в Ню Йорку підилося ратувати хоч в части цю українську молодь, котра шукає світлости науки й знання по чужинецьких університетах, як також тих, котрі забувають і не зважаючи на свою будучність бореться з ворогом в рідним краю за вище образовання та готові на власних кістках збудувати осередок культури й знання, святиню науки, український університет у Львові.

Чи-ж може знайтися, що яке українське серце, українська душа, щоб відмовилася хоть найменьшої жертви на цю ціль?

На ці високі ціли, на підмогу українському студентеву в Европі, на здобуття вищого образовання й знання, на український університет у Львові, та на ложку теплої страви для тих, що боролися і готові віддати все й молоде життя за волю й свободу свого народу, — Т-во Української Молодежі просить, благає о поміч.

Хто розуміє ці мольби не відмовить ніколи хоть найменьшої жертви.

Всякі жертви просимо слати на адресу товариства:

UKRAINIAN YOUNG MEN & WOMEN'S ASS'N,
30 E. 7th Street, - - - New York, N. Y.

ЗА Т-ВО УКР. МОЛОДЖИ В НЮ ЙОРКУ, Н. Й.:
Григорій Герман, голова; **Омелян М. Коцко**, секр. рек.; **Дмитро Сіроцький**, секр. фін.; **Ольга Кирчівна**, касієрка.

ВИКАЗ ТОВАРИСТВ

які зложили народний податок до Обєднання Укр. Організацій

Амбурн, Н. Й., тов. Запорожська Січ, від. 283 У. Н. Союза 51.00
Амбурн, Н. Й., бр. св. Володимира 10.00
Акрон, О., бр. св. Духа, від. 295 У. Н. Союза 6.00
Акрон, О., бр. св. Івана, від. 68 Провидіння 10.75
Ірі, Па., бр. св. Петра і Павла, від. 40 У. Н. Союза 15.50
Питсбург, Па., тов. Б. Хмельницького, від. 118 У. Н. С. 40.00
Питсбург, Па., бр. св. Юрія 14.00
Керкімер, Н. Й., тов. Запорожська Січ, від. 192 У. Н. С. 8.50
Назарет, Па., бр. св. Дмитрия 14.25
Сиракюз, Н. Й., тов. Запорожська Січ, від. 317 У. Н. С. 11.00
Сиракюз, Н. Й., від. 282 У. Н. С. 9.00
Ланкастер, Н. Й., бр. св. Василія, від. 87 У. Н. Союза 50.75
Аллентавн, Па., бр. Непорочного Зач., від. 17 Провидіння 14.25
Аллентавн, Па., бр. св. Михаїла 4.00
Котсвіл, Па., тов. Б. Хмельн. 10.00
Міннеаполис, Мінн., Комітет Обєднання 220.50
Ню Гейвен, Конн., тов. Любов, від. 370 У. Н. Союза 14.40
Ню Гейвен, Конн., тов. Українська Січ 13.00
Ню Гейвен, Конн., бр. св. Арх. Михаїла 2.25
Балтимор, Мд., Комітет Обєднання 20.55
Балтимор, Мд., від. 55 У. Н. С. 7.00
Бенвілвілля, Па., бр. св. Мих. 22.55
Бруклин, Н. Й., бр. св. Дмитрія 25.25
Бруклин, Н. Й., бр. св. Тройці 26.25
Бриджтон, Н. Дж., Комітет Обєднання 9.00
Стамфорд, Конн., бр. св. Петра і Павла, від. 108 У. Н. С. 2.50
Стамфорд, Конн., бр. св. Арх. Михаїла, від. 350 У. Н. С. 8.75
Котуз, Н. Й., Ком. Обєднання 62.08
Міс. Рокс, Па., бр. св. Володимира, від. 91 У. Н. С. 60.00
Кеслер, Па., бр. св. Духа, від. 7 У. Н. Союза 19.50
Сторн, Н. Й., бр. св. Николая 2.50
Шікаґо, Ілл., тов. Вільна Україна, від. 139 У. Н. Союза 5.00
Шікаґо, Ілл., бр. Пресв. Тройці, від. 139 Провидіння 13.35
Шікаґо, Ілл., бр. Рождества Пр. Діви, від. 259 У. Н. Союза 43.75
Шікаґо, Ілл., бр. св. Петра і Павла, від 220 У. Н. Союза 20.75
Шікаґо, Ілл., тов. Самообразовання 10.25
Шікаґо, Ілл., тов. Укр. Студентів „Мономах" 22.50
Цікаґо, Ілл., бр. св. Петра і Павла, від. 165 У. Н. Союза 5.00
Шікаґо, Ілл., бр. св. Юрія, від. 397 У. Н. Союза 13.70
Шікаґо, Ілл., Клюб Українських Горожан 46.05
Вілінг, В. Ва., бр. св. Івана Хрестителя, від. 56 У. Н. С. 27.18
Патерсон, Н. Дж., тов. Тараса Шевченка 12.75
Гартфорд, Конн., бр. св. Івана, від. 227 У. Н. Союза 8.00
Франкфорд, Па., тов. Загайдачного, від. 25 Січи 39.50
Франкфорд, Па., бр. св. Йосафата, від. 14 Провидіння 10.00
Колдейл, Па., бр. св. Михаїла, від. 201 У. Н. Союза 8.25
Нестер, Па., тов. Загайдачного, від. 11 Січи 26.75
Нестер, Па., тов. Т. Шевченка, від. 156 У. Н. Союза 24.75
Нестер, Па., бр. Сов. св. Духа 5.25
Нестер, Па., від. 105 Провидіння 4.25
Нестер, Па., Комітет Обєднання 16.00
Ст. Луїс, Мо., бр. св. Йосафата, від. 95 Провидіння 16.75
Ст. Луїс, Мо., бр. св. Володимира, від. 179 У. Н. Союза 11.50
Мончестер, Н. Г., Укр. Комітет 33.25
Гюстон, Тексас, Ком. Обєднання 70.75
Скрентон, Па., Ком. Обєднання 17.25
Скрентон, Па., бр. св. о. Николая, від. 129 Провидіння 10.25
Рейні, Па., від. 125 Провидіння 3.75
Мейфілд, Па., бр. св. Василія 9.25
Нагара Фолс, Н. Й., від. 351 У. Н. Союза 2.50
Бріджпорт, Па., Ком. Обєднання 2.50
Янстаун, О., бр. Покров. Пресв. Богородиці, від. 127 Провид. 3.00
Янстаун, О., від. 36 Січи 12.00
Янстаун, О., Ком. Обєднання 9.00
Ентсборо, Па., бр. св. Михаїла, від. 51 У. Н. Союза 84.00
Мовесен, Па., бр. св. Петра і Павла, від. 338 У. Н. Союза 16.00
Централ Фолс, Р. Ай., тов. Івана Франка 18.00
Дінбері, Конн., бр. св. Николая, від. 381 У. Н. Союза 5.50
Лесловк, Мо., бр. св. Николая, від. 225 У. Н. Союза 7.00
Бофало, Н. Й., бр. Непорочного Зачатія, від. 84 Провидіння 27.00
Бофало, Н. Й., бр. св. Николая, від. 127 У. Н. Союза 33.63
Бофало, Н. Й., тов. о. Нижанковського 6.75
Клівленд, О., бр. св. Василія 28.00
Клівленд, О., тов. Запорожська від. 3 Січи 18.00
Клівленд, О., тов. Сокіл, від. 336 У. Н. Союза 26.91
Клівленд, О., тов. Вітовського, від. 20 Січи 26.25
Рочестер, Н. Й., Ком. Обєднання 25.80
Бріджпорт, Конн., тов. Українська Січ, від. 59 У. Н. Союза 11.75
Централія, Па., Ком. Обєднання 146.50
Ембрідж, Па., від. 276 У. Н. С. 8.50
Гластонбері, Конн., Комітет Обєднання 30.75
Нортгемптон, Па., бр. св. Николая, від. 18 Провидіння 28.95
Детройт, Миш., від. 24 Січи 29.60
Детройт, Миш., тов. Шевченка, від. 94 У. Н. Союза 24.50
Детройт, Миш., бр. св. Йосафата, від. 96 Провидіння 19.25
Детройт, Миш., бр. св. Михаїла 27.25
Елизабет, Н. Дж., тов. Запорожська Січ, від. 234 У. Н. Союза 69.50
Елизабет, Н. Дж., бр. св. Володимира, від. 65 У. Н. С. 70.00
Елизабет, Н. Дж., тов. Січ, від. 3 У. Н. Союза 18.50
Елизабет, Н. Дж., бр. Непорочного Зачатя, від. 72 Провид. 7.75
Ватерліт, Н. Й., бр. св. Николая, від. 13 У. Н. Союза 6.50
Ватерліт, Н. Й., бр. св. Йосафата 11.00
Норт Тауванда, Н. Й., бр. св. иМхаїла, від. 115 Провидіння 5.25
Трентон, Н. Дж., бр. св. Василія, від. 149 Провидіння 7.00
Дітсдейл, Па., бр. св. Петра і Павла, від. 83 Провидіння 15.75
Гейстінс он Гадсон, Н. Й., Комітет Обєднання 37.00
Одерріджа, Па., бр. св. Михаїла 11.25
Джанет, Па., Ком. Обєднання 3.25
Вудгейлен, Па., бр. св. Дмитрія 10.00
Вестбері, Н. Й., тов. Шевченка 14.25
Виппані, Н. Дж., бр. св. Івана 3.25
Бреддок, Па., Ком. Обєднання 13.50
Нортгемптон, Па., бр. св. иМхаїла, від. 357 У. Н. Союза 12.00
Гері, нід., тов. Хмельницького, від. 41 Січи 8.00
Джерзи Сиїті, Н. Дж., від. 54 У. Н. Союза 6.75
Джерзи Сиїті, Н. Дж., Укр. Поступовий Клюб, від. 70 У. Н. С. 57.00
Джерзи Сиїті, Н. Дж., тов. Українська Січ, від. 170 У. Н. С. 36.50
Джерзи Сиїті, Н. Дж., бр. Івана Хрест., від. 270 ..... 122.50
Джерзи Сиїті, Н. Дж., від. 25 У. Н. Союза 27.75
Джерзи Сиїті, Н. Дж., від. 3 Провидіння 78.85
Джемейко, Н. Й., бр. св. Григорія 70.70
Лорейн, О., бр. св. Андрея 6.25
Літа Фолс, Н. Й., Ком. Обєд. 31.47
Линдора, Па., бр. св. Николая, від. 116 Провидіння 9.25
Ню Йорк, Н. Й., бр. св. Андрея, від. 66 У. Н. Союза 44.25
Ню Йорк, Н. Й., Тов. Запорожська Січ, від. 117 У. Н. С. 57.68
Ню Йорк, Н. Й., тов. Любов, від. 144 У. Н. Союза 15.75
Ню Йорк, Н. Й., тов. Вільність 56.50
Ню Йорк, Н. Й., Ліга Укр. Амер. Горожан 29.00
Филаделфія, Па., Українські Ветерани 6.75
Филаделфія, Па., бр. св. Григорія, від. 239 У. Н. Союза 34.00
Филаделфія, Па., бр. св. Володимира, від. 105 У. Н. Союза 29.40
Филаделфія, Па., від. 8 Січи 10.75
Филаделфія, Па., від. 45 Січи 19.50
Филаделфія, Па., від. 4 Січи 32.25
Филаделфія, Па., від. 43 Січи 46.50
Филаделфія, Па., від. 7 Січи 48.25
Филаделфія, Па., бр. Непорочного Зачатія, від. 11 Провидіння 10.25
Филаделфія, Па., тов. Іван Франка, від. 83 У. Н. Союза 6.75
Филаделфія, Па., бр. св. Василія, від. 338 У. Н. Союза 13.75
Филаделфія, Па., бр. св. Йосафата, від. 5 Провидіння 24.10
Филаделфія, Па., бр. св. Петра і Павла, від. 109 Провидіння 6.75
Филаделфія, Па., бр. св. Михаїла, від. 7 Провидіння 4.50
Филаделфія, Па., тов. Т. Шевченка, від. 73 Провидіння 4.50
Филаделфія, Па., тов. Єдности, від. 163 У. Н. Союза 13.25
Филаделфія, Па., бр. св. Николая, від. 101 Провидіння 2.00
Перт Амбой, Н. Дж., Комітет Обєднання 135.75
Пеорія, Ілл., Комітет Обєднання і тов. Укр. Робітники 30.25
Питсфілд, Масс., тов. ім. Витовського, від. 16 Січи 39.25
Пасейк, Н. Дж., бр. Непорочного Зачатія, від. 68 Провид. 39.00
Пасейк, Н. Дж., тов. Українська Січ 6.75
Смок Рон, Па., бр. св. Івана, від. 227 У. Н. Союза 18.25
Смок Рон, Па., бр. св. Григорія, від. 135 У. Н. Союза 25.25
Смок Рон, Па., бр. св. Володимира, від. 76 Нар. Помочи 16.80
Сент Джосеф, Мо., Комітет Обєднання 46.00
Спрінг Валей, Н. Й., тов. Просвіта 23.75
Тейлор, Па., бр. св. Василія, від. 380 У. Н. Союза 15.00
Толідо, О., бр. св. Николая, від. 167 У. Н. Союза 12.85
Вандерфіт, Па., бр. св. Петра і Павла, від. 170 У. Н. С. 9.75
Ван Вурґіс, Па., тов. Т. Шевченка 2.25
Йонкерс, Н. Й., тов. Подільська Січ, від. 8 У. Н. Союза 52.50
Йонкерс, Н. Й., бр. св. Андрея, від. 12 У. Н. Союза 54.00
Йонкерс, Н. Й., бр. св. Михаїла 78.00
Йонкерс, Н. Й., парохія св. Мих. 56.75
Йоркпід, О., бр. св. Стефана, від. 77 У. Н. Союза 31.75
Йоркпід, О., Ком. Обєднання 13.93
Аллентавн, Па., Ком. Обєднання 13.00
Солдажер, Па., бр. св. Родини, від. 15 Провидіння 5.00

ПАТЕНТИ
Даром пішаємо наш прегарно ілюстрований патентовий підручник. Пишіть по него якесь по українськи.
В справах патентовоєня винаходів і продажі патентів звертайтеся з довірєм до скорих і учтивих патентових адвокатів
A. M. WILSON, Inc.
310 Victor Building
WASHINGTON, D. C.

ВСІМ, ЧЦО ПИШУТЬ В СПРАВІ НАШИХ ЕМІҐРАНТІВ НА КУБІ

До „Свободи" прийшло вже богато листів від наших людий на Кубі. Ці листи, писані приватними особами, описують дуже жалісливо і гірко страшну нужду українських скитальців, які застали там безробітє і опинилися без средств до життя і даху над головою. Через цю нужду богато наших людий слабує, а трапляється чимало і випадків смерти. Кождий автор листу жадає від нас, щоби помістити його поклик у „Свободі", його адресу і т. п.

Сей спосіб не відповідає цілі. Хоча все, що пишеться в листах, певно правда, та сі поміч мусить перевестися через „Обєднанне", яке певно подбає або й подбало вже, щоби запомога зі Злуч. Держав ішла не до приватних рук, а до зорганізованого українського ратункового комітету на Куби. „Обєднанне" видало вже комунікат і поклик до нашої суспільности в справі скитальців на Кубі. Треба тільки, щоби чим скорше післати свої жертви на руки „Обєднання".

Паспорти, шифкарти, справи старокраєві найскорше, найтаньше полагоджує Канцелярія Нотаріяльна
T. J. HRYCEY CO.,
329 S. 4th Street,
PHILADELPHIA, PA.

КУПУЙТЕ НОВУ КНИЖКУ „ПРИ БИТІЙ ДОРОЗІ"
Українці! Прочитайте нову книжку „При битій дорозі". Це оповідання з часів війни поміж вами ясно, чому ми втратили свою державу і як її добути з нову вказується, що українські селяни є основою нашої сили та що вони зберегли цілою стару культуру нашого народа. Всеукраїнське порозуміє добудується легко, коли за нів валину нашої державности візьметься добробут хліборобського стану.
Її зміст такий: Поворот до рідного дома; Дома і на цвинтарі; У вовків Мартина; Тихий сільський рай; Керниця біля хреста; Неділя на селі; З потоком; Юрко; Грім з ясного неба Матвія; На черпий огень; Перші по війні; Мандри в селі; Смерть Івдотори Федих; Селянське серце; Уті ачі; Везуть ранених; Битва; Сліди цісарської забави; Кубинці в селі; Сальдо; Обурлєсні при роботі; Шинґуни Кіки; Гірні думки; Матвієвий метод; Завтра Вечір; Покутуюча душа; Сказа за сказа; Лиха вістка; Весна; У шпитальні; Відворот родинний; Вертають „свої"; Під судом совдатї душі; В табор; Відкуп косівської революції; При битій дорозі
ЦЯ КНИЖКА КОШТУЄ РАЗОМ З ПОЧТОЮ ЗА ОДИН $1.00
"SVOBODA"
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Григорій Кунашевський
Представитель всіх корабельних ліній
НАЙСТАРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ АГЕНТ І НОТАР
ПРОДАЖА ШИФКАРТ ДО КРАЮ І З КРАЮ
(Ціна стисло Компанійна.)
СТАРАННА ОПІКА ДЛЯ РОДИН.
Пересилка Гроший до Всіх Частий Світа.
(Точна-дешева, і під повною ґарантією.)
СОВІСТНА ОБСЛУГА - ЗАГАЛЬНА ПОШАНА.
Повне довірє серед громадян Українців по всіх стейтах Зл. Держав.
По близші інформації звертайтеся всегда на адрес:
G. KUNASHEVSKY, 179 E. 3rd ST., NEW YORK, N. Y.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ Йосифа Сеніцького. Мав перебувати в Cleveland, O., St. Clair Street або в околиці Питсбурґу. Його ж або мене або ви сам, прошу зголоситися до:
S. D.,
2556 St. Tikhon Ave., Cleveland, O.

ПОШУКУЮ свого вуйка Івана Чілія, котрий перебував довший час в Америці. Хтобо мій знав або він сам, прошу дякаю зголоситись на адресу свого сестрінка: Petro Stodolsky, Inquilidor 25 16, Habana, Cuba. 04-05

КИГАРНЯ, або приватна особа шукає на продаж або до вимовчиня варіятуру діточої оперетки „Коза Лесуня", звольте зголоситись з подаванєм оферти на адресу:
REV. A. GELA,
35 Morton Street, Newark, N. J.

НА ПРОДАЖ віндовкліперська робота. Досить поплатна. Хтобо хотів купити, прошу голоситись на адресу:
H. LANOWAY,
206 King St., Charleston, S. C.

ПЯКОЧУТЕЛЬ глядає посади. Обіцяю добре в своїм обовязку. Має досить дефіцьний, учить і пробує хор, нарифальну музику, знаю театральні представленя. Ласкаві зголошення прошу слати на адресу: „Dyakoucystel", c/o Svoboda, 83 Grand St., Jersey City, N. J. 03-04

ПОТРІБНО УКРАЇНЦІВ
знаючих роботу на машинах, і помічників з малим капіталом (carpentershop). Добра нагода навчитись столярки в Українській Спілці в Джерзи Сіті. Зголоситись в тиждни рано від 8. до 10., а суботу від 2. до 5., а в неділю від 12. до 2. на офіс: 30 E. 7th St., 1. поверх, New York, N. Y. 02-04
Антін Жубрин.

ЖМІЧНИК є одним з найліпших домашних ліків і певним средством проти ревматизму, болів плечий, колени і болів грудий, і помічне на болі голова, на біль суставів у руч і ніг, на легкий параліж кару, болі горла і зубів. СЕЙ ЛІК Є ВИРОБУ СЛАВНОГО Д-РА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО.
Відносіться до генерального агента, залучаючи 3-центову марку на відповідь.
MIKE FEDIW,
6 DOCK STREET,
HASTINGS ON HUDSON, N. Y.

СВІЙ — ДО — СВОГО!
Се є клич кождого свідомого Українця
МИХАЙЛО ТУРЧИН
Український Руфінг Контрактор
виконує всякі дахові роботи по дуже низькій ціні на цілий Ню Джерзи Сейт. За добру роботу дає кождому контрактову ґаранцію. Зарахом є спеціялістом до вставлювання дзвонів. Бізнес оснований 1910 року. Голосіться устно або письмово до:
46 YALE AVE., HILLSIDE, N. J.
Tel. Waverly 2094.

ДАРОМ ДЛЯ ТЕРПЛЯЧИХ НА ПРІРВУ
5,000 терплячих одержать Плапас на пробу і ампулу про пропуклину цілком ДАРОМ.
СТЮАРТА PLAPAPOAPS є чимсь відмінним від пояса. С. ноги збірником і аплікатором медицини, самі — приліпаючіся, в цім сильного задержання пропуклинності в животі. — Нема пасків, спражок, ані спружин. Не зсуваються проте, не труть тіла і не натискають на кість, що зовсем пубес. — Тисячі осіб лічилися в дома успішно, без зазвичаєня тяденного занятя, а наслідок дасть зауважити кавіту у найгірших случаях. МЯКІ ЯК ОКСАМИТ, ЛЕГКІ ДО УЖИВАНЇЯ, НЕ ДОРОГІ, НАГОРОДЖЕНІ ЗОЛОТИМ МЕДАЛЕМ І ПЕРШОЮ НАГОРОДОЮ. Пребіг ліченя природний, тому повстався неперервний. Доведемо вам сего, що кажемо, посилаючи вам ріжку PLAPAO цілком ДАРОМ. Напишіть свое назвиско і адресу на купоні, залучаючи 10 ц. на оплату почти і вилить почтою нинка.
PLAPAO LABORATORIES
1071 Stuart Bldg., St. Louis, Mo.
Імя і назвиско .....
Адреса .....
Відворотна почта принесе вам безплатно прібку PLAPAO.

ДІСТАНЕТЕ ЛИШЕНЬ У НАС
Коли хочете вчитися мови, хочете дізнатися про богато цікавих таємниць, хочете забути Ваші вади, хочете, пишіть до нас по катальоґа Горескоп, що поскаже Вам про астрольоґію та инші цікаві річи залучаючи 4 цнт. маркамі на перевозку. Адресуйте
THE IDEAL MAIL ORDER HOUSE.
29 E. 7th Street, New York City

СТЕФАН І. ЄВУСЯК
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга чесна і дешева. Достарчується автомобілі на весіля, хрестини і другі оказії. Уділяється на свого!
ОФІСИ:
77 Morris St., Jersey City, N.J.
Tel. Montmorency 1741
46 Prospect Ave., Bayonne, N.J.
Telephone 340

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".